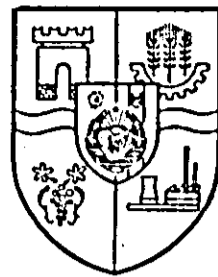

La Căara Rosie

ORGAN AL COMITETULUI JUDEȚEAN ARAD AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN ȘI AL CONSILIULUI POPULAR JUDEȚEAN

Anul XXXVIII
Nr. 10810
4 pagini 30 bani
Simbătă
28 februarie 1981

Semănatul culturilor de legume din prima urgență poate începe

Zilele trecute la constăturarea ce a avut loc cu șefii fermelor legumicole, specialiștii de la Stațiunea de cercetare legumicolă Aradul Nou au făcut recomandări privind lucrările ce pun bazele recoltelor de legume, la ceapă, mazăre și rădăcinoase, recomandări ce rezultă altă din experiența stațiunii, cît și a unităților agricole frunțase din județul nostru. Principala idee ce s-a desprins la constăturare a fost aceea că există condiții favorabile de a se începe pregătirea terenului și semănatul primelor culturi timpurii.

La cultura cepei. S-au comasat suprafețele destinate ei în perimetre mari spre a se asigura lucrările mecanizate. Ceapa se cultivă altă din sămînță cît și din arpagic. La

prima sînt indicate trei soluri: Volska, Diamant și Stuttgart. Este momentul să se între la grăpat și discuitul terenului în mod superficial pe

Recomandări ale Stațiunii de cercetare legumicolă Aradul Nou

tarlale zvîntate și sol nivelat. Nu e obligatoriu modelatul terenului întrucît se ta-sează. Semănatul să se facă cît mai devreme, așa cum a procedat stațiunea anul trecut cînd a însămînțat ceapa la 26-27 februarie, obținindu-se rezultate bune. Solul se erbicidează cu Dual după semă-

nat, înainte de răsărire. Pentru a pune mai repede sămînța în contact cu pămîntul se execută tăvălugitul. Se recomandă să se aplice 80 kg azot, 45-50 kg fosfor și 45-50 kg potasiu, substanță activă la hectar înainte de grăpat. La semănat se asigură, în funcție de germinația seminței, 8-9 kg la hectar, pentru o densitate de 550-600 de mil plante recoltabile la hectar.

La cultura cepei din arpagic se începe pregătirea terenului îndată ce se poate între cu discul. Se va acorda atenție ca înțirărit arpagicului spre a nu se produce greutăți la distribuția lui cu mașina, ceea ce ar duce la diminuarea densității culturii. Odată cu plantatul se introduc în sol substanțe ca: Detox, Lindatox spre a se combate eventualii dăunători. Adîncimea de plantat să nu fie mai mare de 2-3 cm iar cel care urmărește lucrarea în spatele mașinii să se îngrijească de ac-

[Cont. în pag. a II-a]

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a reîntors, ieri, în Capitală

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, care, în fruntea delegației P.C.R., a participat la lucrările celui de-al XXVI-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, s-a reîntors, vineri după-amiază, în Capitală.

La sosire, pe aeroportul Otopeni, secretarul general al partidului a fost salutată de tovarășa Elena Ceaușescu, de tovarășul Ilie Verdeț, de alți tovarășii din conducerea de partid și de stat, precum și de membri ai C.C. al P.C.R., al Consiliului de Stat și al Guvernului, conducători ai unor instituții centrale și organizații obștești, de alte persoane oficiale.

La plecarea din Moscova, pe aeroportul Vnukovo, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost condus de D. F. Ustînov, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., V. E. Dimșit, și V. I. Drozdenko, membri ai C.C. al P.C.U.S., P. I. Moclălin, membru al Comitei Centrale de revizie a P.C.U.S.

Au fost prezenți tovarășii Nicolae Constantin, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Traian Dudaș, membru al C.C. al P.C.R., ambasadorul țării noastre în Uniunea Sovietică, membri ai delegației Partidului Comunist Român la cel de-al XXVI-lea Congres al P.C.U.S., precum și alte persoane oficiale române și sovietice.

Formațiile mari acționează cu spor

În ultimele zile, pe ogoarele cooperative agricole din Lipova și Zăbrani mecanizatorii au muncit cu rîvnă la efectuarea arăturilor pe întreaga suprafață. Drept rezultat, la cooperativa agricolă din Zăbrani, pămîntul a fost brăzdat pe toate tarlalele nearate, asigurîndu-se condiții pentru pregătirea terenului necesar însămînțirilor.

Mecanizatorii au muncit vîrtos, ne spune tovarășul Ioan Gherman, președintele cooperativei agricole din Zăbrani. S-a lucrat cu 16 tractoare, cu 4 în două schimburi. În schimb de noapte au lucrat Aurel Dehelean pe tractorul A-1800-A, Valentin Toader, Vasile Crașovan, Zenovie Gligor, pe tractoarele U-650.

Dar nici Gheorghhe Hurban Ioan Lupșa, Teodor Bibarț, Lazăr Halmăgean, intervine tovarășul Ioan Bibarț, șeful secției de mecanizare — nu s-au lăsat mai prejos. Este de fapt și rodul unei strînse

colaborări între conducerea cooperativei și secția de mecanizare, astfel că și lucrările efectuate sînt de bună calitate. Formațiile mari de lucru care acționează din plin au fost continuu supravegheate de șefii de fermă, inginerii Ioan Stanamirescu și Adriana Simionescu.

Tot la cooperativa agricolă din Zăbrani s-a lucrat intens la fertilizatul culturilor de toamnă cu îngrășăminte chimice, ele fiind împrăștiate pe 570 ha cu grîu, orz și liliom. În același timp se transportă și se administrează îngrășăminte naturale, ele fiind aplicate pe 15 hectare cu ajutorul cîrăștelor pe care le-a condus cooperativii Ioan Mihăiescu, Miron Hulbăr, Burjor Olar, Nicolae Bachin și alții. Mecanizatorii din Zăbrani sînt pregătiți să înceapă și semănatul primelor culturi de primăvară.

G.H. HERMAN

Start spre bucuriile primăverii

Am aruncat șuba, mi-am eliberat umerii de incomoditățile iernii și am pornit la promenață, cu pas alert, sorbind cu nesăț aerul încă tare. Am urcat pe talază la punctul unde își ia startul cea mai frumoasă, mai specifică zonă a orașului meu. Ochii privesc un timp cu indolență și blazare, nesățind ceea ce apăruse aici de la ultimul meu pas. Deodată mi-am adus aminte de Le Corbusier, titanul avangardismului în arhitectura sîrșitului de secol. Îi vedeam stilul, maniera de a organiza detaliul într-un ansamblu coerent și original. Se insinua în privire-mi, se cerea comparat, acel desen fantezist de cuburi, de culori și structuri verticale, de o fantezie înegalată pînă acum la noi, care este blocul de zece etaje (terminat doar în partea dinspre Mureș) din viitoarea piață a sporturilor. Mi s-au trezit toate senzațiile estetice și nu am putut îndrepta privirea în altă parte pînă nu mi-a ajuns la ure-

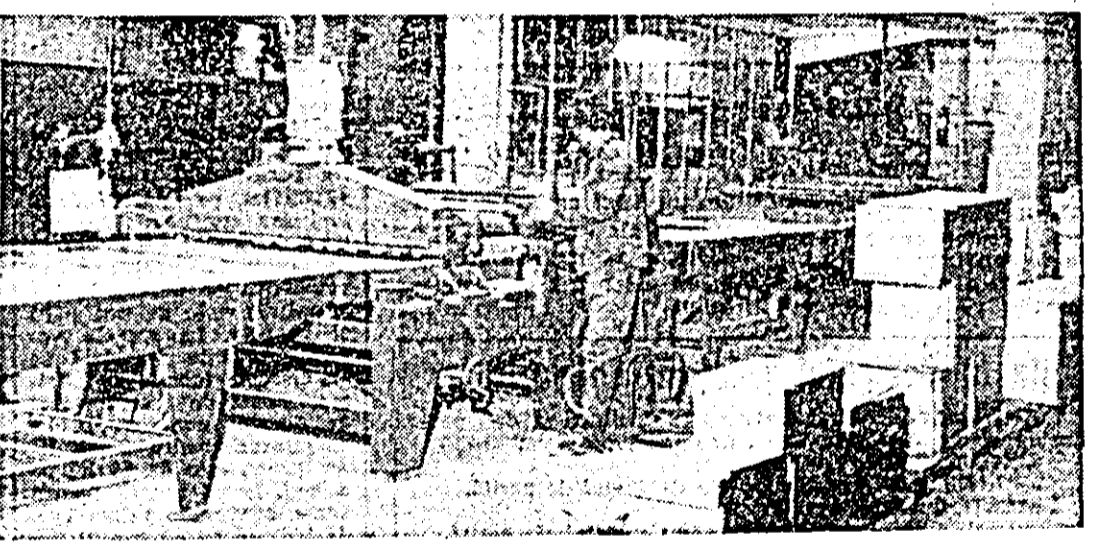
che un prim semn candid de copil sănătos.

Sub digul betonat a ieșit de sub halna iernii parcul. Curat, dichisit aproape, cu amenajările intacte, subliniat întru trumos de cele câteva sculpturi în piatră albă, incitînd la un alt loc al fanteziei.

Nu sînt încă flori, nici lite de iarbă crudă, nici brunze pe arbori și flori. Mai sînt posibile lapovițe, frig și gutural. Dar semnul a fost dat: glasul copilului care a înăugat ziua aceea, a fost ca o rîndunică anunțînd primăvara, ca un cîrșit de sticle care-și scaldă culorile. În soarele din ce în ce mai cald, ca un start spre bucuriile naturii-mame.

Nu mai e mult pînă la ele. Am urat celor ce vor poposi acolo să se simtă ca într-un parc-rezervație de trumos, să nu strice, să nu rupă, să nu polueze, să pășească, să se joace, ca pe un covor imaculat. Deopotrivă copii și maturi, noi și oaspeții noștri.

I. J.

Aspect general din atelierul (finsaj) al C.P.L. Arad.

Un „robinet” al risipei cu debit de... rîu

Nimeni nu se declară adept al risipei. Și totuși, cifrele demonstrează existența unui adevărat „robinet” al risipei prin care se scurg pe „apa simbetel” mii de gigacalorii. Se risipește nepermis energie — hrana acestui secol industrial.

Din bilanțul pierderilor înregistrat pe luna Ianuarie de către Centrala electrică de termoficare rezultă că șase întreprinderi industriale n-au returnat 31 541 tone apă de condens, adică apă cu temperatura de 70-80 grade Celsius. Nimeni n-a dirșit de frig, dar gîndiți-vă că dacă la întreprinderea de industrializare a cîrnilor „Tricoul roșu”. Combinatul de prelucrare a lemnului, I.C.M.J., ca să amintim unitățile cu dereglări în funcționarea rețelei de termoficare, nu se va închide robinetul risipei, ci se va prefera plătită în continuare a unor taxe, s-ar putea ca Centrala electrică de termoficare să nu mai albă de unde suplînă com-

bustibilul ars pentru formarea aburului tehnologic furnizat unităților tehnologice. Referindu-ne la condensul nereturnat, rețineți cifra de 336 000 mc de gaz metan care și-au transferat energia în apă.

E firesc să punem deci problema „mlopiei” unor energieticieni din întreprinderi. Ei, prin însăși natura meseriei lor sînt dator să lupte pentru raționalizarea consumului de energie. Că există greutăți, credem, dar, în același timp, sîntem convinși că nu sînt de netrecut. Să fim expliciti, dînd câteva exemple. Întreprinderea de strunguri returnează apa de condens la nivelul contractului, cu rezultate bune se situează și întreprinderea de vagoane. În schimb, întreprinderea de industrializare a cîrnilor și întreprinderea „Tricoul roșu” nu returnează nici o picătură de condens din

mille de tone primite, I.C.M.J. numai 10 la sută, iar C.P.L. 15 la sută. Rezultă că problema returnării condensului poate fi rezolvată de către unii și, totodată, dezinteresul este un agent al pagubelor.

Credem că energieticienii din unele întreprinderi trebuie să fie mai... energici în rezolvarea acestei probleme deloc de neglijată. Ce s-ar fi întâmplat dacă timp de două zile, în Ianuarie, întregul oraș Arad ar fi fost lipsit de căldură? Evident, toți am fi protestat: „Există o lege care prevede ca în locuințe să fie creată o temperatură de 18 grade Celsius...”. Dar ce lege să invocăm pentru a-i conștientiza pe unii că nu au voie să risipească energia? Și anume, în luna octombrie, noiembrie, decembrie și Ianuarie n-au fost returnate la C.E.T. 100 500 tone apă de condens — adică

L. FLOREA
N. BARDAN

(Cont. în pag. a II-a)

Caratele „aurului cenușiu”

Inginerul Ionel Tirziu e un bănașean nici tăcut, dar nici lung la vorbă. La prima vedere, nici pomeneală să-și treacă prin minte că acest om a adus întreprinderii de vagoane un venit de circa 20 milioane lei, aceasta fiind eficiența invențiilor realizate de el, invenții aplicate în producția de vagoane. În fine, bilanțul creației tehnice ne relevă date interesante: 24 propuneri de invenții, din care 17 brevetate (unele și în străinătate) și 30—40 inovații din anii de început. Dar să trecem dincolo de cifre și să descoperim omul, scripărea caratelor „aurului cenușiu”.

— De profesie, bănașesc, sinteți inventator? — Îmi provoacă interlocutorul cu o întrebare aleasă anume să-l nepotrivă. (Deși o linc deschisă, fiind e vorba de creația sa devine circumspect).

— Sper că glumiți. Sint inginer și încerc să-mi fac meseria bine, să răspund la întrebările ce se ivesc în dialogul dintre tehnic și economic. Nu sint singurul inginer dublat de inventator și mă bucur.

— Totuși, nu toți inginerii sint și inventatori. Între exercițiul cotidian al muncii și munca de creație există, cred, o diferență de nivel. (Încerc să-l abordez pe inginer direct, lăsînd modestia lui).

— Eu cred altceva. Toți ne aflăm în luța necesității imediate, care este implacabilă, te obligă să o satisfaci. Să luăm explicit: structuri de rezistență, șasiuri de vagoane specializate și economice, vagoane cu amorti-

zate de șoc, mecanisme de descărcare etc. sint teme legate de producția concretă pe care le-am rezolvat. Eu nu mă aflu la un „etaj” superior, nu visez invenții, cu alte cuvinte nu creez necesități imaginare.

— După cite știu aveți însă invenții care depășesc granițele meseriei propriuzise. Mă refer la brevetul unei invenții din domeniul aviației. În acest caz, sper că nu puteți nega rolul imaginației.

— Aș dori să precizez că toată viața mea am luptat împotriva lenei în gândire. În legătură cu brevetul amintit a fost o întâmplare. Zburam cu avionul peste Atlantic și la un moment dat m-a tulgerat un gând că aș putea veni cu ceva nou în sporiția siguranței călătorilor. Au urmat apoi sute de ore de documentare, de elaborare a variantelor, de frământare, de îndoielă. În fine, am reușit.

— După 8 ore de muncă la planșetă, inginerul Ionel Tirziu, odătit cu aqățarea în cui a halatului de protecție, pune deoparte și ideile?

— Nu. Munca pentru mine linc de realizarea unui echilibru sufletesc. Deci, aș putea spune că îmi satisfac o necesitate interioară. Ei bine, în măsura în care acest neastimpăr interior își face simțit prezența, acasă, în fața unei planșete improvizate, mă ocup de ideile mele sau mai bine zis, ale întreprinderii.

— Inginerul Ionel Tirziu are filozofia grădinarului — să sădești un pom, sădărat unul, ca semn al existenței — altă lu doar că el cultivă idei...

Furaje din... apă reziduală

La prima vedere, înormația conținută în liliu, șochează. Și totuși, la întreprinderea de industrializare a cărnii din Arad se află în prezent în stadiu de experimentare un nou procedeu de biosinteză, prin derularea cărului este posibilă obținerea de biomasă furajeră din apele grase reziduale, rezultate în urma proceselor de producție. Pentru lămuriri mai detaliate, ne-am adresat tovarășului Valer Mureșan, directorul întreprinderii.

— V-aș propune, pentru început, să procedăm la o succintă „introducere” în problema.

— Experimentul la care ne referim este inițiat în colaborare cu I.C.I.G.A. și se înscrie în contextul preocupărilor vizînd utilizarea cit mai eficiente a produselor secundare, rezultate în urma proceselor de producție. În această categorie se numără și grăsimile conținute în apele reziduale, care, plină nu cu mult timp în urmă, erau recuperabile.

— Înțeleg că în prezent situația s-a schimbat...

— Desigur. Apele reziduale care conțin grăsimi pot fi supuse unui proces de biosinteză, al cărui agent principal — o microcupercă de tipul „Candida” — are capacitatea de a transforma lipidele (îlrește, în anumite proporții) în proteine. Substanța care rezultă în urma biosintezii este biomasă furajeră, care conține circa 40 la sută proteine.

— Care este randamentul procedurii?

— În urma experiențelor efectuate s-a constatat că la procesul de biosinteză participă circa 80 la sută din grăsimile conținute în apele reziduale. Ceea ce înseamnă că, prin tratarea acestor ape, pot fi obținute, la nivelul unui an de producție, circa 750 tone biomasă furajeră.

— Biomasă care poate fi folosită la...

— ... Furajarea animalelor, în special a cornuțelor mari și mici, cu rezultate bune, după cum probează testările efectuate pînă acum.

Iată, deci, că mîntea scormonitoare a omului a mai născocit ceva, așa cum a făcut, de altfel, de-a lungul întregii sale existențe. Prin această realizare s-a găsit întrebunșarea o sursă neluată în seamă pînă acum. Dar, biosinteza, dincolo de rezultatul său nemijlocit — biomasă furajeră, este importantă și prin faptul că constituie o treaptă biologică în procesul de epurare a apelor reziduale, ceea ce prezintă o mare importanță pentru asigurarea protecției mediului înconjurător.

În avanposturile acțiunii pentru o calitate și eficiență superioară a întregii activități, ce se desfășoară în prezent și la A.E.C.S. Sere din Arad, se află și inginerul Emilia Jurcovan și laboranta Ecaterina Clopu. Analizele pe care le efectuează zilnic au ca obiectiv prioritărilor determinarea celor mai favorabili parametri ai procesului de fertilizare chimică a culturilor de seră, acțiune de care depinde nemijlocit realizarea producțiilor planificate.

Curiozități

• Pînă nu demult se credea că prima mașină de calculat a fost laimoasa mașină contabilă a lui Pascal. Și totuși, prima mașină mecanică de calculat a fost „calculatorul” al lui A. Wilhelm Schickard, profesor la Universitatea din Tübingen, construit în anul nașterii lui Pascal (1623).

• Realizat în jurul anului 1500 la mina din Brad (jud. Hunedoara), vehiculul purtat pe șine, creat aici, este cel mai vechi vagonet cunoscut de istoria tehnicii. Era un cărucior din lemn prevăzut cu tăvălugi în loc de roți, deplasarea făcîndu-se pe niște șine (prăjini de lemn) prevăzute cu traverse și schimbătoare de cale.

• Incredibil, dar adevărat. Flotația, metoda de separare a substanțelor, larg răspîndită în industrie, a fost descoperită (nu inventată) de o spățătoareasă. În timp ce spăla un sac în care se transportase minereu, a observat la suprafața apei din albă o spumă bogată în zinc și plumb.

Investiție de inteligență tehnică

În cincinul 1976—1980, în întreprinderile industriale ale județului nostru au fost abordate de către oamenii muncii numeroase teme de cercetare. Rezultatul: 317 de invenții și inovații, care aplicate în producție au determinat creșterea considerabilă a productivității muncii, reducerea cheltuielilor materiale, diminuarea efortului valutar etc. Mai exact, eficiența economică a acestor investiții de inteligență tehnică se ridică la aproape 124 milioane lei. Demn de remarcat este faptul că între primul și ultimul an al cincinului se constată sporirea numărului de invenții cit și creșterea valorii creației tehnice; dacă în 1976 existau 59 de invenții și inovații, cu o eficiență economică de circa 14 milioane lei, în 1980 au fost înregistrate 86, cu o eficiență economică de aproape 64 milioane lei.

— Vă rugăm tovarășe inginer Candin Luț, în calitate de șef al secției automatizării a combinatului, să ne spuneți, în primul rînd, ce sint microprocesoarele?

— Microprocesorul este o unitate completă de prelucrare a datelor, realizată pe unul sau mai multe circuite integrate. El include, pe o suprafață de circa 10 mmp, în jur de 50 000 de tranzistori. Deci e vorba de microminiaturizarea circuitelor electronice. Practic, un micro-

procesor înlocuiește circuite care, realizate cu tuburi electronice, ar ocupa un volum de aproximativ 30 metri cubi.

Microprocesorul poate realiza mai multe funcții printre care trei de bază: 1 — acceptă date (parametri de funcționare ai uneia, sau mai multor instalații, date statistice etc.) de la un dispozitiv de intrare; 2 — modifică (codifică) datele primite în funcții aritmetice sau logice și le prelucerează după un program stabilit; 3 — livrează

date spre un dispozitiv extern (fie sub formă de date statistice, fie comandînd niște dispozitive de corectare a parametrilor instalației pe care o supraveghează) Așadar, microprocesorul are, în general, o funcție internă proprie încorporată, iar cînd este cuplat, prin intermediul unor dispozitive de intrare-ieșire cu o memorie externă și un program, devine un microcalculator.

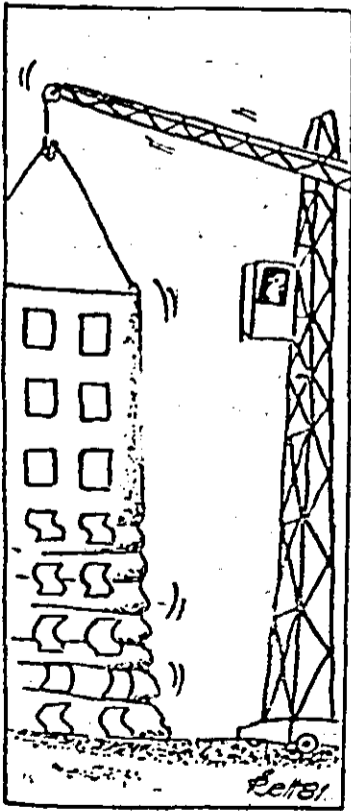
— Cum știm, combinatul a perfectat încheierea unui contract de cercetare cu facultatea de automatizări a Institutului politehnic București. Despre ce e vorba?

— Cercetarea aceasta este cuprinsă în planul nostru de modernizări pe anul 1981 și se referă la introducerea unui microprocesor cu rolul de a optimiza funcționarea buclor de re-

glare automată din fabrica de îngrășăminte chimice.

— Mai pe înțelesul tuturor, ce înseamnă această optimizare?

— La ora actuală parametrii tehnologici sint urmăriți și reglați cu dispozitive de reglare automată, dar a căror funcționare se stabilește prin testări manuale, evident cu un grad de precizie relativă. Introducerea microprocesorului va elimina testările manuale, stabilind instantaneu parametrii optimi de reglaj și respectiv de funcționare a instalațiilor. În acest mod, calitatea îngrășămintelor chimice se va îmbunătăți substanțial, ceea ce înseamnă, implicit, sporiția eficienței utilizării mijloacelor fixe productive și a rentabilității, condiții esențiale ale aplicării cu succes a noului mecanism economic-financiar în unitatea noastră.

Fără cuvinte... Caricatoră de IOAN GROZA KETT

Pagină realizată de: I. ALECU F. LUCACI T. PETRUȚI

Foto: MARCEL CANCIU

